

Predmet C-509/23**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

8. kolovoza 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Administratīvā rajona tiesa (Latvija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

7. kolovoza 2023.

Tužitelj:

SIA Laimz

Tuženik:

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija

Predmet glavnog postupka

Tužba za poništenje odluke koju je donijela Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (Inspekcijaska služba za nadzor nad prireidivanjem lutrije i igara na sreću, Latvija; u daljnem tekstu: Inspekcijaska služba) i kojom je tužitelju izrečena novčana kazna zbog neispunjavanja zahtjeva utvrđenih u Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumsu (Zakon o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma te širenja nuklearnog naoružanja) koji se odnose na ispitivanje stranaka i provjeru njihova statusa.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Na temelju članka 267. UFEU-a, sud koji je uputio zahtjev traži tumačenje odredbi Direktive 2015/849 radi pojašnjenja kriterija u skladu s kojima se može smatrati da je osoba bliski suradnik s politički izloženom osobom i pitanja mogu li obveznici koji su dio iste grupe međusobno razmjenjivati informacije o ispitivanju

stranaka te upotrebljavati dobivene informacije, kao i situacija koje zahtijevaju mjere dubinske analize stranke.

Prethodna pitanja

1. Treba li članak 3. točku 11. podtočku (a) Direktive 2015/849 tumačiti na način da se za osobu može smatrati da je bliski suradnik s politički izloženom osobom samo zbog činjenice da su te osobe dio istog javnog tijela, a da se pritom ne uzme u obzir nijedna druga okolnost?
2. Treba li [članak 3. točku 9.] Direktive 2015/849 tumačiti na način da je nužno, kako bi se odredilo ima li neka osoba status politički izložene osobe, utvrditi ima li ta osoba neku od funkcija navedenih u tom članku te, osim toga, provesti istragu i provjeriti da je riječ o višem dužnosniku, a ne o dužnosniku srednjeg ranga ili nižem dužnosniku?
3. Treba li članak 45. stavak 1. Direktive 2015/849, u vezi s njegovim stavkom 8., tumačiti na način da države članice obveznicima navedenima u članku 2. stavku 1. Direktive 2015/849 trebaju omogućiti da se smatraju društvima iste grupe i da međusobno razmjenjuju informacije, uključujući sklapanjem sporazumâ o razmjeni informacija te osiguravanjem međusobne razmjene informacija i mogućnosti međusobnog potvrđivanja tih informacija, u svrhu postizanja ciljeva iz Direktive 2015/849?
4. Omogućuje li se također člankom 45. stavcima 1. i 8. Direktive 2015/849, u vezi s njezinim člankom 3. točkama 12. i 15., da se takve informacije ili odluke upotrebljavaju i da ih se potvrđuje u različitim društvima koja su dio iste grupe, odnosno odluke koje je u okviru grupe donijelo više rukovodstvo društva koje je njezin dio?
5. Treba li članak 14. stavak 5. Direktive 2015/849, u vezi s njezinim člankom 8. stavkom 2., tumačiti na način da obveznici nisu dužni primjenjivati mjere dubinske analize već postojećih poslovnih stranaka ako nije istekao rok utvrđen u nacionalnom zakonodavstvu ni rok naložen postupcima u okviru sustava unutarnje kontrole za ponovnu primjenu mjera dubinske analize i ako obveznik nije upoznat s novim okolnostima koje bi mogle utjecati na procjenu rizika koja se provodi u odnosu na dotičnu stranku?
6. Treba li obvezu uvedenu člankom 11. točkom (d) Direktive 2015/849 za obveznike da primjenjuju mjere dubinske analize stranke prilikom preuzimanja dobitaka, stavljanja uloga ili u oba slučaja, prilikom izvršavanja transakcija u iznosu od 2000 eura ili više, bez obzira obavlja li se transakcija u obliku jedne operacije ili više operacija koje se čine povezanima, tumačiti na način da takve mjere treba primjenjivati svaki put kad ukupni iznos transakcije dosegne 2000 eura, neovisno o razdoblju u kojem će se ponovno doseći iznos od 2000 eura utvrđen u navedenoj odredbi?

Navedene odredbe prava Unije

Članak 5. stavak 4. prvi podstavak Ugovora o Europskoj uniji

Uvodne izjave 30., 31., 32. i 34., članak 3. točka 9., članak 3. točka 11. podtočka (a), članak 3. točka 12., članak 3. točka 15., članak 5., članak 8. stavci 1. i 2., članak 11. prvi stavak točke (a), (d) i (f), članak 13. stavak 1. točke (a) do (d), članak 13. stavak 2., članak 14. stavak 5., članak 26. stavak 2. i članak 45. stavci 1. i 8. Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ

Sudska praksa

Presuda Suda Europske unije od 17. studenoga 2022., C-562/20, Rodl & Partner, EU:C:2022:883, t. 91.

Navedene odredbe nacionalnog prava

Zakon o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma te širenja nuklearnog naoružanja¹: članak 1. točka 2.¹ podtočka (a), članak 1. točke 8.¹, 18. i 18.², članak 3. stavak 1. točka 7., članak 3. stavci 2. i 2.¹, članak 10. stavak 1., članak 11. stavak 1. točke 1. i 4., članak 11.¹ stavak 1. točke 1. i 5., članak 11.¹ stavci 2., 6. i 7., članak 25. stavak 2. i članak 29. stavak 1.

Sažet prikaz činjenica i glavnog postupka

- 1 Tužitelj je trgovačko društvo upisano u Trgovački registar Republike Latvije, čiji je predmet poslovanja pružanje usluga u području igara na sreću i klađenja. Tužiteljev temeljni kapital u cijelosti pripada društvu SIA Optibet, čiji je predmet poslovanja također pružanje usluga u području igara na sreću i klađenja. Oba su društva dio grupe Enlabs AB, društva registriranog u Švedskoj.
- 2 Tužitelj i društvo SIA Optibet sklopili su 2. ožujka 2020. ugovor radi omogućavanja pristupa tehničkim rješenjima na temelju kojeg je društvo SIA Optibet razvilo tehničko rješenje u svrhu prikupljanja i obrade podataka u skladu sa zahtjevima iz Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma te širenja nuklearnog naoružanja (u daljnjem tekstu: Zakon o sprečavanju pranja novca). Društvo SIA Optibet prikuplja informacije od trećih osoba radi procjene rizika i upravljanja njima u skladu sa zahtjevima iz Zakona o sprečavanju pranja

¹ Cijelo latvijsko zakonodavstvo opće primjene, u trenutačnoj i povijesnim verzijama, dostupno je na internetskoj stranici <https://likumi.lv/>.

novca, a te se informacije odnose na status politički izložene osobe, kaznenu evidenciju te situaciju nastalu zbog negativnih informacija u medijima. Društvo SIA Optibet, kao tužiteljevo matično društvo, tužitelju pak omogućuje pristup tehničkim rješenjima i informacijskim uslugama koje pružaju treće osobe kako bi zajamčilo najučinkovitiju moguću upotrebu sredstava i ujednačeno ispunjavanje zahtjeva iz Zakona o sprečavanju pranja novca unutar grupe društava.

- 3 U razdoblju od 10. veljače 2022. do 4. ožujka 2022., Inspeksijska služba provela je nadzor nad tužiteljem u području sprečavanja pranja novca te je utvrdila da se tužiteljeva stranka, kojoj je on od 23. kolovoza 2021. pružao usluge priređivanja interaktivnih igara na sreću (u daljnjem tekstu: stranka), trebala smatrati osobom povezanom s politički izloženom osobom.
- 4 Inspeksijska služba 14. ožujka 2022. provela je nad tužiteljem novi nadzor tijekom kojeg su se provjeravale uplate koje je stranka izvršila 27. i 28. siječnja 2022., kad je stranka prijavljena kao igrač, a na taj se način utvrdio njezin identitet te su se na nju primijenili sustav unutarnje kontrole i postupci koje treba slijediti prilikom ispitivanja stranke. U tom je pogledu 14. ožujka 2022. sastavljen zapisnik o nadzoru. U tom je zapisniku navedeno sljedeće.
- 5 Ako se dokaže da je stranka politički izložena osoba, s njome će se prekinuti poslovni odnos, ali ako je stranka član obitelji politički izložene osobe ili bliski suradnik s politički izloženom osobom, poslovni odnos se može nastaviti uz suglasnost tužiteljeva višeg rukovodstva.
- 6 Tužitelj 2020., 2021. ni 2022. nije utvrdio da postoji poslovni odnos s osobama koje su bliski suradnici s politički izloženim osobama. Osim toga, tužitelj nije proveo ispitivanje stranke nakon što je 26. kolovoza 2021. dosegnut prag za ispitivanje (2000 eura), zbog čega je bilo nužno od stranke zatražiti informacije o izvorima prihoda, njihovu iznosu, budžetu predviđenom za igre na sreću i statusu politički izložene osobe, statusu člana obitelji te osobe ili statusu osobe koja je bliski suradnik s takvom osobom, te provjeriti informacije u javno dostupnim bazama podataka kako bi se utvrdili dodatni čimbenici rizika.
- 7 Uzimajući u obzir navike igranja stranke i iznos uloga, tužitelj je 31. siječnja 2022. pokrenuo detaljno ispitivanje stranke te je pritom od nje tražio dodatne informacije. Tužitelj je uzeo u obzir uplate koje je stranka izvršila u iznosu od 15 000 eura, zbog kojih joj se 14. rujna 2021. pripisala srednje visoka razina rizika, te povijesne podatke o stranci sadržane u njezinu profilu stranke društva SIA Optibet. Isto tako, na temelju ugovora o razmjeni podataka koji je sklopio s društvom SIA Optibet, tužitelj je postupio u skladu s odlukom višeg rukovodstva društva SIA Optibet od 27. ožujka 2020. da zadrži poslovni odnos s visokorizičnom strankom. Preispitivanje ili usporedba tužiteljevih stranaka s informacijama koje je društvo SIA Optibet prikupilo u okviru vlastitog ispitivanja stranke u pravilu se ne provodi.

- 8 Slijedom toga, Inspeksijska služba je na temelju rezultata provedenog nadzora zaključila da tužitelj nije ispitao stranku iako je dosegnut prag zbog kojeg je takvo ispitivanje nužno, da nije utvrdio da stranka ima status osobe koja je bliski suradnik s politički izloženom osobom te da nad strankom u tom pogledu nije proveo detaljno ispitivanje.
- 9 S obzirom na prethodno navedeno, Inspeksijska služba je odlukom od 15. lipnja 2022. tužitelju izrekla novčanu kaznu zbog neispunjavanja zahtjeva utvrđenih u propisima.
- 10 U svojoj je odluci Inspeksijska služba smatrala da se tužitelj, nakon što je pokrenuo poslovni odnos sa strankom i kasnije tijekom njegova razvoja, nije smio koristiti ispitivanjem stranke koje je provelo drugo društvo (SIA Optibet) te se oslanjati na njega, iako je to društvo povezano s tužiteljem, nego je to ispitivanje trebao provesti samostalno i neovisno. Prema njezinu mišljenju, s obzirom na to da se koristio informacijama koje je prikupilo drugo društvo te se oslanjao na njih a da sam nije zatražio informacije od stranke, treba smatrati da tužitelj dugo nije poduzeo radnje kako bi provjerio ima li stranka status osobe koja je bliski suradnik s politički izloženom osobom te da stoga nije primijenio zahtjeve u pogledu pojačanog nadzora. Stoga je smatrala da tužitelj nije pravilno primijenio sustav unutarnjeg nadzora nad strankama i da nije proveo ispitivanje nad njom.
- 11 Inspeksijska služba smatrala je da je tužiteljeva stranka osoba koja je bliski suradnik s politički izloženom osobom, s obzirom na to da je istodobno kad i politički izložena osoba obnašala funkciju dužnosnika u izvršnom tijelu jednog udruženja.
- 12 Tužitelj je 18. srpnja 2022. podnio tužbu Administratīvā rajona tiesi (Općinski upravni sud, Latvija) radi poništenja odluke Inspeksijske službe.

Ključni argumenti stranaka glavnog postupka

- 13 Tužitelj tvrdi da je s društvom SIA Optibet sklopio ugovor o razmjeni informacija na temelju kojeg mu je to društvo pružilo nužne informacije za ispunjavanje zahtjeva iz Zakona o sprečavanju pranja novca u pogledu svih igrača koji su stranke društva SIA Optibet, a koji su kasnije postali tužiteljeve stranke. Stoga smatra da nije bilo nužno da traži i ponovno provjerava informacije koje je društvo SIA Optibet prikupilo o konkretnoj stranci, koja je ranije bila stranka navedenog društva, nego je zaključio da se njima može koristiti i u vlastitom poslovnom odnosu sa strankom. Prema tužiteljevu mišljenju, isto vrijedi za odluke višeg rukovodstva koje su donesene u pogledu zajedničkih stranaka, s obzirom na to da su društvo SIA Optibet i on povezana društva.
- 14 Tužitelj smatra da Inspeksijska služba pogrešno tumači pojam „drugi blizak odnos” iz članka 1. točke 18.² Zakona o sprečavanju pranja novca jer smatra da se na temelju same činjenice da stranka pripada javnom tijelu u kojem radi i politički izložena osoba može smatrati da je stranka povezana s politički izloženom

osobom. Prema njegovu mišljenju, kako bi se utvrdilo postojanje tog odnosa, potrebno je provesti pojedinačnu i složenu ocjenu u okviru koje navedena okolnost nije jedini odlučujući čimbenik statusa dotične osobe.

- 15 Inspeksijska služba ističe da se Zakonom o sprečavanju pranja novca ne predviđa sklapanje ugovora o razmjeni informacija između priređivača igara na sreću i lutrije. Prema njezinim tvrdnjama, u trenutku u kojem je stranka uspostavila poslovni odnos s tužiteljem, on je prekinuo svoj poslovni odnos s društvom SIA Optibet, zbog čega se tim više nije smio koristiti informacijama koje je prikupilo društvo SIA Optibet. Slijedom toga, smatra da se između tužitelja i stranke uspostavio novi poslovni odnos bez dubinske analize. Prema mišljenju navedene službe, tužitelj i društvo SIA Optibet, kao gospodarski subjekti i vlasnici dozvole za priređivanje igara na sreću u Latviji, nisu međusobno povezani pravnim statusom jedne grupe. Tvrdi da je društvo SIA Optibet, tužiteljev član, istodobno priređivač igara na sreću s dozvolom, da se na njega primjenjuje Zakon o sprečavanju pranja novca, pa i isti zahtjevi kao na tužitelja, te da posluje u skladu s njegovim sustavima unutarnje kontrole kako bi osiguralo poštovanje navedenog zakona. Prema njegovu shvaćanju, pravnim okvirom ne dopušta se razmjena podataka o strankama s drugim društvom jer bi to moglo dovesti do toga da primatelj informacija ne mora ispunjavati svoje zakonske obveze. Samo kreditne i financijske institucije mogu dobiti rezultate ispitivanja neke stranke. Prema mišljenju Inspeksijske službe, činjenica da je stranka tijekom duljeg razdoblja bila dužnosnik u izvršnom tijelu, zajedno s osobom kojoj se pripisuje status politički izložene osobe, može biti temelj za to da politički izložena osoba uz pomoć druge osobe taj zlorabu javnih ovlasti za osobne potrebe.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 16 [1.] Pojam „osoba koja je bliski suradnik s politički izloženom osobom” uveden je u Zakon o sprečavanju pranja novca u skladu s člankom 3. točkom 11. Direktive 2015/849, u kojem se definiraju „osobe za koje se zna da su bliski suradnici”. U članku 3. točki 11. Direktive 2015/849 pojašnjava se što obuhvaća pojam „osobe koje su bliski suradnici” u kontekstu navedene direktive, odnosno da su to fizičke osobe za koje je poznato da imaju bilo koje druge bliske poslovne odnose s politički izloženom osobom. Stoga su, kako bi se za neku osobu u kontekstu Direktive smatralo da je bliski suradnik, relevantni samo bliski poslovni odnosi. Međutim, u skladu s člankom 1. točkom 18.² Zakona o sprečavanju pranja novca, osobom koja je bliski suradnik s politički izloženom osobom smatra se osoba koja s njom općenito ima poslovne odnose ili drugi blizak odnos.
- 17 Prema pojašnjenjima pruženima u Politiski nozīmīgu personu, to ģimenes locekļu un ar tām cieši saistītu personu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas risku vadības vadlīnijasu (Smjernice za upravljanje rizicima od pranja novca, financiranja terorizma i širenja nuklearnog oružja koje predstavljaju politički izložene osobe, njihovi članovi obitelji i osobe koje su njihovi bliski suradnici) koji je izradio Latvijas Republikas Finanšu izlūkošanas

dienests (Služba za financijsko informiranje Republike Latvije), pojam „drugi blizak odnos” znači odnos koji je temelj za to da politički izložena osoba uz pomoć druge osobe taji zlouporabu javnih ovlasti za osobne potrebe. Konkretno, osobama koje su bliski suradnici s politički izloženom osobom smatraju se osobe koje nisu članovi obitelji (primjerice prijatelji, itd.) i koje su istaknuti članovi iste političke stranke, javnog tijela ili sindikata kao i politički izložena osoba, primjerice, osobe dobro poznate javnosti. U tom kontekstu, najvažniji je kriterij postojanje „bliskog odnosa” koji može biti temelj za to da politički izložena osoba uz pomoć druge osobe taji zlouporabu javnih ovlasti za osobne potrebe. Kao što to proizlazi iz Smjernica, može se smatrati da činjenica da je osoba dio istog javnog tijela pretpostavlja postojanje bliskog odnosa.

- 18 S jedne strane, sama činjenica da su osobe dio istog javnog tijela čimbenik je koji podrazumijeva veći rizik od pranja novca ili financiranja terorizma, osobito ako neka od tih osoba obnaša politički važnu funkciju ili je riječ o opće poznatoj osobi ili istaknutoj osobi u društvu, s obzirom na to da je, kao što se to navodi u uvodnoj izjavi 30. Direktive 2015/849, sam rizik po prirodi promjenjiv, a varijable, same ili u kombinaciji, mogu povećati ili smanjiti potencijalni postavljeni rizik. Međutim, treba uzeti u obzir da takva okolnost nije uvijek očita, s obzirom na to da su u javnim registrima navedeni samo dužnosnici, a u tijelima koja imaju brojne članove takve informacije u pravilu nisu dostupne javnosti. Osim toga, u zemlji ne postoji javni registar u koji bi se trebala upisati sva udruženja ili javna tijela i u kojem bi trebala otkriti identitet svojih članova.
- 19 S druge strane, svrha, struktura i veličina javnih tijela vrlo su različiti čimbenici koji mogu utjecati na mogućnost da dođe do rizika. Ključno je utvrditi status osoba o kojima je riječ i njihovo međudjelovanje unutar tijela (primjerice, dužnosnik, član, mogu li utjecati na postupke itd.), područje djelovanja javnog tijela (primjerice je li navedeno tijelo povezano s predmetima koji utječu na političke ili financijske procese) i druge okolnosti. Međutim, istodobno treba uzeti u obzir da bi obvezniku mogla biti potrebna dodatna sredstva za takvu procjenu, s obzirom na to da se samo prikupljanjem i analizom dodatnih informacija može utvrditi imaju li osobe koje su dio istog javnog tijela međusobno blizak odnos.
- 20 Isto tako, u kontekstu osoba koje su bliski suradnici, ključno je utvrditi ima li neka od njih funkciju navedenu u članku 3. točki 9. Direktive 2015/849 koja, kao što se to naglašava u tom članku, ne obuhvaća dužnosnike srednjeg ranga ili niže dužnosnike. Osim toga, tim člankom Direktive utvrđuje se da politički izložena osoba nije bilo koja poznata i istaknuta osoba u javnosti, nego ona osoba koja je opisana u navedenom članku i koja ima status višeg dužnosnika. Iz toga proizlazi da, kako bi se utvrdilo da je osoba povezana s politički izloženom osobom, nije dovoljno provjeriti da je jedna od tih osoba poznata javnosti ili da obnaša ili je obnašala neku funkciju koja bi mogla biti obuhvaćena funkcijama navedenima u članku 3. točki 9. Direktive 2015/849, nego treba provjeriti i je li riječ o funkciji višeg dužnosnika. Za to je potrebno provesti pojedinačnu ocjenu.

- 21 Stoga je nužno pojasniti treba li članak 3. točku 11. podtočku (a) Direktive 2015/849 tumačiti na način da se za osobu može smatrati da je bliski suradnik s politički izloženom osobom samo zbog činjenice da su navedene osobe dio istog javnog tijela, a da se pritom nije uzela u obzir nijedna druga okolnost, pa ni to obnaša li dotična osoba ili je obnašala neku funkciju koja bi mogla biti obuhvaćena funkcijama navedenima u članku 3. točki 9. Direktive 2015/849, niti se utvrdilo je li riječ o funkciji višeg dužnosnika.
- 22 [2.] U skladu s uvodnom izjavom 35. Direktive 2015/849, radi izbjegavanja ponavljanja postupaka identifikacije stranke primjereno je dopustiti obveznicima primanje stranaka čija je identifikacija obavljena drugdje.
- 23 Na temelju članka 45. stavka 1. navedene direktive, države članice zahtijevaju da obveznici koji su dio grupe provode politike i postupke grupe, uključujući politike za razmjenu informacija unutar grupe u svrhu borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma. Te politike i postupci djelotvorno se provode na razini podružnica i društva kćeri u većinskom vlasništvu u državama članicama i trećim državama. Člankom 45. stavkom 8. Direktive 2015/849 pak se utvrđuje da države članice osiguravaju da je razmjena informacija unutar grupe dopuštena.
- 24 Stoga treba zaključiti da društva iz iste grupe, poput tužitelja i društva SIA Optibet, nemaju samo pravo nego i obvezu razmjenjivati informacije, osobito sklapanjem sporazumâ o razmjeni informacija te osiguravanjem međusobne razmjene informacija i mogućnosti međusobnog potvrđivanja tih informacija. Osim toga, države članice obvezne su osigurati da je ta razmjena informacija unutar grupe dopuštena i dovoljna kako bi se smatralo da je dotični obveznik proveo ispitivanje nad svojom strankom. Zahvaljujući činjenici da se to pravo dodjeljuje svim obveznicima navedenima u članku 2. točki 1. Direktive 2015/849 (ne samo kreditnim i financijskim institucijama), s jedne strane, može se izbjeći ponavljanje (unutar grupe društava) postupaka identifikacije stranke u pogledu merituma i, s druge strane, osigurava se da društva iz grupe učinkovito upotrebljavaju sredstva.
- 25 U članku 13. stavku 1. Direktive 2015/849 utvrđuju se mjere dubinske analize stranke koje obveznici moraju primjenjivati u skladu sa stavkom 2. tog članka. Međutim, isto tako, stavkom 2. istog članka određuje se da obveznici mogu odrediti opseg takvih mjera na temelju procjene rizika. Slijedom toga, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, prethodno navedenim omogućuje se potvrda informacija dobivenih u okviru razmjene informacija unutar grupe društava za potrebe zajedničkih stranaka. Taj sud smatra da se to potvrđuje člankom 26. stavkom 2. Direktive 2015/849, kojim se utvrđuje da države članice zabranjuju obveznicima oslanjanje na treće osobe sa sjedištem u visokorizičnim trećim zemljama i da usto države članice mogu podružnice i društva kćeri u većinskom vlasništvu obveznika sa sjedištem u Uniji izuzeti od te zabrane ako se te podružnice i društva kćeri u većinskom vlasništvu u potpunosti pridržavaju politika i postupaka unutar grupe u skladu s člankom 45. Stoga se Direktivom dopušta međusobna razmjena informacija i mogućnost međusobnog potvrđivanja

tih informacija ako su prikupljene te se upotrebljavaju unutar grupe društava, osobito ako su dobivene od društva iz grupe koje nema sjedište u visokorizičnoj trećoj zemlji.

- 26 Člankom 5. Direktive 2015/849 utvrđuje se pak da države članice mogu donijeti strože odredbe u svrhu sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma, što zapravo znači da država članica stvarno može uvesti ograničenja za niz obveznika kojima priznaje prava utvrđena u članku 45. stavku 8. Direktive 2015/849.
- 27 [3.] S obzirom na prethodna razmatranja, isto tako je važno razjasniti omogućuje li se također člankom 45. stavcima 1. i 8. Direktive 2015/849, u vezi s njezinim člankom 3. točkama 12. i 15., da se takve informacije ili odluke upotrebljavaju i da ih se potvrđuje u različitim društvima koja su dio iste grupe, odnosno odluke koje je u okviru grupe donijelo više rukovodstvo društva koje je njezin dio.
- 28 [4.] U skladu s člankom 8. stavcima 1. i 2. Direktive 2015/849, države članice osiguravaju da obveznici poduzmu odgovarajuće korake za utvrđivanje i procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma uzimajući u obzir čimbenike rizika. Ti su koraci razmjerni prirodi i veličini obveznika. Procjene rizika iz stavka 1. dokumentiraju se, ažuriraju i stavljaju na raspolaganje relevantnim dotičnim nadležnim i samoregulatornim tijelima.
- 29 Na temelju članka 11. Direktive 2015/849, obveznici primjenjuju mjere dubinske analize stranke osobito prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa, kada postoje sumnje u istinitost ili primjerenost prethodno dobivenih podataka o stranci i, za pružatelje usluga igara na sreću, prilikom preuzimanja dobitaka, stavljanja uloga ili u oba slučaja, prilikom izvršavanja transakcija u iznosu od 2000 eura ili više, bez obzira obavlja li se transakcija u obliku jedne operacije ili više operacija koje se čine povezanim. Člankom 14. stavkom 5. navedene direktive određuje se pak da države članice zahtijevaju da obveznici ne primjenjuju mjere dubinske analize stranke samo na sve nove stranke, već i pravodobno na postojeće stranke na temelju procjene rizika, povremeno i uključujući kada se promijene relevantne okolnosti stranke.
- 30 Iz članka 11.¹ stavaka 1., 2. i 7. Zakona o sprečavanju pranja novca proizlazi da je obveznik u skladu s tim zakonom dužan barem jednom u pet godina ažurirati podatke stranke na temelju procjene rizika koji se odnosi na tu stranku.
- 31 Slijedom toga, navedenim pravnim okvirom predviđa se da se u slučaju ocjene nekog rizika provodi dubinska analiza stranke, ali ne rjeđe nego što se to utvrđuje nacionalnim pravnim okvirom.
- 32 Tužitelj smatra da se primjena dubinske analize postojećih stranaka (uključujući stranke čijim se podacima raspolaze u okviru grupe društava) prije isteka zakonski utvrđenog krajnjeg roka temelji na procjeni rizika. Prema njegovu mišljenju, ako obveznik prilikom ispitivanja stranke nije ocijenio postojanje rizika, nego se ti rizici tek kasnije stvarno pojave prije isteka krajnjeg roka za ažuriranje podataka o

stranci, ali se obveznika ne može obavijestiti o tim rizicima, on nije obvezan na već postojeće stranke prijevremeno primijeniti mjere dubinske analize stranke.

- 33 Sud je pojasnio da članak 14. stavak 5. Direktive 2015/849 u vezi s njezinim člankom 8. stavkom 2. treba tumačiti na način da su obveznici dužni donijeti, na temelju ažurirane procjene rizika, mjere dubinske analize – po potrebi i pojačane prirode – za postojeću stranku, kada je to primjereno, a posebno kada postoji promjena relevantnih okolnosti u situaciji te stranke, i to neovisno o činjenici da još nije istekao maksimalni rok utvrđen nacionalnim pravom za provođenje nove procjene rizika vezanog uz navedenu stranku (presuda od 17. studenoga 2022., C-562/20 *Rodl & Partner*, EU:C:2022:883, t. 91.).
- 34 Međutim, Sud u okviru tog pojašnjenja nije odgovorio na pitanje kako postupiti ako obveznik nije bio upoznat s drugim novim okolnostima u pogledu dotične stranke koje bi mogle utjecati na procjenu rizika koji se odnosi na navedenu stranku.
- 35 Stoga treba uputiti peto prethodno pitanje.
- 36 [5.] Isto tako, uzimajući u obzir da obveze naložene obveznicima trebaju biti proporcionalne, treba uputiti šesto prethodno pitanje.